

YÖ HAUKILAMMELLA

Kaksi saman kylän miestä, Väinö ja Jalmari, molemmat Laukkasia, ovat syysmyöhällä tuulastamassa lammella, jossa nimensä mukaisesti on runsas kalakanta, etupäässä haukia. Lampi ei ole suuri, noin viisi-kuusikymmentä metriä halkaisijaltaan. Veden syvyys "kolmatta metriä" Jalmarin kertoman mukaan. Veneen kokassa, koprassa, palava tervastuli valaisee pohjaan asti, sillä vesi on hyvin kirkasta.

Väinö soutelee hiljaa ja varovasti, ja Jalmari tottuneena atraimen käyttäjänä iskee aina silloin tällöin kalan; painoltaan kalat ovat puolen kilon seutuvilla.

Sitten - iskiessään atrainmies myöhästyy hieman. Hauki syöksähtää vedestä kohtisuoraan ylös ja putoaa veneeseen.

Miehet katsovat toisiaan hölmistyneinä. Jalmari tokaisee: "Usotsie Väinö, not tää ei uo hyvä iel!" Toinen ei vastaa, mitäpä siihen sanoisi.

Pyynti on jatkunut jo hyvän aikaa, kun Väinö sanoo: "Annaha sie Jallu, ko mieki tuota kokkeilen."

Paikkaa vaihdetaan varoen kaatamasta venettä, Jalmari airoihin ja Väinö atraimen varteen. Tottuneempi neuvoo: "Muista sit ko lyöt, not tavoita aina lyyvvä niskaa äläkä sunkaan ota vauhtii!" Tämä tarkoittaa sitä, että atrain ei saa vedessä tehdä edes takaista liikettä, sillä jos näin käy, kala ehtii alta pois.

Kalastus jatkuu, ja Väinökin on jo saanut saalista. Pyynti-into on vallannut miehen. Aika kuluu, Väinö on yhä atraimen varressa.

Sitten tapahtuu se, jota Jalmari on alitajuisesti pelännyt. Väinö ottaa hieman "vauhtia", hauki livahuttaa pimeyteen, ja voimakas kohdettaan tavoittamaton isku heilauttaa venettä uhkaavasti. Vaistomaisesti kumpikin korjaa tasapainoaan vähän liikaa. Vene kaatuu, tuli koprassa sammuu sihahtaen ja molemmat kalamiehet ovat veden varassa.

Pimeys ympärillä on täydellinen. Vielä äsken niin lämmin moninkertainen vaatekerta kastuu kylmässä vedessä. Kumpikin tajuaa, että aikaa on vähän. Mutta mihin suuntaan olisi lähdettävä? Missä on lähin ranta? -Kaatunutta venettäkään ei näy. Epätoivo alkaa hiipiä suuntavaistonsa kadottaneiden miesten mieliin. Näinkö tämä päättyy?

Silmät kuitenkin tottuvat pimeyteen, ja Jalmari on näkevinään kumaran ihmishahmon vaaleampaa taivasta vasten. Hänelle selviää: se on pensas. Hän lähtee uimaan huutaen Väinölle: "Ui tänneppäi, tääl o ranta!" Päästyään pensaan luo, ottaa Jalmari oksista tukea ja ponnistaa äkkisyvästä vedestä rannalle. Samalla hän säikähtää: Riittävätkö Väinön voimat ja uimataito tänne asti?

Toinen koura pajupensaan tyven ympärillä ja toisella haroen pimeää hän tavoittelee otetta kalakaveristaan. Väinö alkaa jo luovuttaa: "Kyl miu hautai ... o täs. Sano Hiljal... terveisiä ... "

Mutta Väinön voimat riittävät juuri sen verran, että Jalmari saa otteen pompan kauluksesta. Nyt on sepän voimille käyttöä. Hän repii Väinön rannalle. Molemmat huohottavat hetken uupuneina.

Sitten jännitys laukeaa itkunsekaiseen hysteeriseen nauruun. Ilo kuitenkin loppuu lyhyeen, kun miehet huomaavat pelastautuneensa lammessa olevaan pieneen saareen. He tietävät, että saaren ja mantereen välissä oleva salmi ei ole leveä. Niinpä toverukset lähtevät ylittämään salmea kahlaamalla. Väinö kahlaa edellä käyttäen saaresta ottamaansa riukua mittana. Pitempikokoisena miehenä Jalmari kahlaa perässä. He pääsevät uimatta rantaan ja nopeasti Väinön kotiin, jossa Jalmarikin yöpyy; hänellä olisi ollut kotimatkaa kilometrikaupalla.

Seuraavana aamuna "Mattilan Aatilta" lainatulla veneellä he lähtevät lammelle uudestaan ja poimivat sieltä ensimmäiseksi atraimen, joka pitkällä puuvarrella varustettuna seisoj vedessä. Sitten etsittiin pohjasta kirves ja tökättiin atrain sen varteen. Kumollaan maannut vene otettiin talteen samoin kaikki kuolleet kalat, jotka hyvän erämiestavan mukaan jaettiin tasan.

Vaiherikas kalamatka päättyi onnellisesti - Väinön ja Jalmarin päivät eivät vielä olleet luetut...

LAURI JALMARINPOIKA LAUKKANEN

Hu 32